

Newsletter

04|2010

PHOTO: SERGIO GOBBO

PHOTO: IVO PERVAN

Obsah

Zprávy

- Novi Vinodolski a Lošinj – Ocenění za odpovědný cestovní ruch 2
- Krapina – Otevření Muzea krapinských neandrtálců 3

Akce

- Split – Croatia Boat Show 4
- Ludbreg – Centrum světa 5
- Hvar – Velikonoční procesí “Za Křížem”
nemateriální kulturní dědictví světa 6
- Mali Lošinj - Dny Apoxiomena 7

Projekty

- Majáky – Brzy ještě bohatší nabídka 8

Představujeme

- Karlovac – Město na čtyřech řekách 9
- Národní park Mljet – Po stezkách Svatého Pavla,
Odyssea a Cousteaua 10
- Staré pevnosti na řece Krce 11
- Chorvatsko - země lovu 13
- Senj – město uskoků 14
- Split – Diokleciánův palác 15

■ Zprávy

Novi Vinodolski a Lošinj – Ocenění za odpovědný cestovní ruch

“Oči Vinodolu – cesta rozhleden” je projekt, který v soutěži turistického odborného časopisu “L’ Agenzia di Viaggi” z Říma získal prestižní mezinárodní ocenění “Premio Turismo - Responsabile Italiano 2009 – 2010”, to jest “Ocenění za odpovědný turizmus”, a totéž ocenění získal také Mali Lošinj. “L’ Agenzia di Viaggi” je již 44 let nejdůležitějším odborným časopisem o turizmu v Itálii, který je rozeslán na adresy 9.800 turistických agentur.

Cílem soutěže tohoto časopisu bylo nalézt turistické produkty, které jsou úzce spjaty s odpovědným a udržitelným turizmem, a nabídnout je turistickým agenturám. Do soutěže museli kandidáti vytvořit turistický balíček, turistickou nabídku, trasy, charakteristiky, kulturní a přírodní specifika, fotografie a informační materiál.

“Oči Vinodolu – cesta rozhleden” je název projektu Turistického sdružení města Novi Vinodolski a Turistického sdružení Vinodolské obce, které výstavbou šesti rozhleden vytvořily charakteristický turistický produkt a doplnily turistickou nabídku destinace, která se stále více orientuje na udržitelný rozvoj a aktivní výletní turizmus.

Rozhledny “Oči Vinodolu”, z nichž tři se nacházejí na území Obce Vinodolské (Mahavica, Pridva, Slipica) a tři na území města Novi Vinodolski (Gradina, Sviba, Kuk), byly představeny po svém zřízení počátkem června minulého roku. Svou polohou, krásou okolí a nezapomenutelným výhledem na Velebitský kanál, ostrovy, Kvarner, Senj a vnitrozemí berou dech všem, kteří je navštíví, a takových je stále více, od četných motorizovaných hostů, cyklistů, horolezců, fotografů po výletníky a různé cílové skupiny. Rozhledny, z nichž většina se nachází v nadmořské výšce přes 400 metrů, jsou spojené asfaltovanou komunikací v délce 65 kilometrů a tvoří společný funkční celek spojující okrajové hranice Vinodolské obce a města Novi Vinodolski. Při zpracovávání ideového projektu, jakož i při samé výstavbě rozhleden, se dbalo na jejich atraktivitu tj. zvláštní hodnoty krajiny se širokými vyhlídkami, které poskytují výhled na celou okolní krajinu, jsou v blízkosti silničních komunikací (podle možností asfaltovaných) a je k nim nerušený přístup autobusem nebo minibusem. Při budování a úpravě se dbalo na ochranu životního prostředí, harmonii se stávajícím okolím tak, aby nebyla narušena autenticita prostředí. Každá vyhlídka má adekvátní značení, parkovací prostor a místo pro otáčení v bezprostřední blízkosti. Lošinj získal ocenění díky delfínům ve svém archipelagu a Modrému světu v městě Veli Lošinj, Dnu delfínů a možnosti jejich adopce. Výborné hodnocení dostaly stezky, kterých má Lošinj kolem 220 kilometrů, zachovalé prostředí, péče o udržitelný rozvoj, zachovalý archipelag, stoletý borový les, vzduch a moře první kvality, množství flóry a fauny. K hodnocení též přispěla důležitost a důraz kladený na nalezeného Apoxioména, péče o kulturní dědictví, vůně a chutě Lošinje, 28 vonných objektů jakož i obnovování a zavádění tradiční kuchyně po gastronomie. Zvláštní význam přidala “L’ Agenzia

PHOTO: PETAR TRINAJSTIC

di viaggi” harmonii aktivního rozvoje destinace Lošinj, balíčku aranžmá hoteliérů a agentur, auto kampům, které sledují a spolupracují na “tématech destinace”. Tak existují balíčky aranžmá na téma lošinjští kapitáni, vůně a chutě, aromaterapie, antistres, zdravý život...

Projekt “Vůně a chutě Lošinje” taktéž přispěl k získání ocenění. Do tohoto projektu bylo zapojeno 28 vonných objektů, od hotelů, kampů a agentur, které nabízejí voňavá turistická aranžmá, pohostinských objektů s vonnými jídelničky po kosmetické salóny s wellness procedurami s ostrovními éterickými oleji.

Lošinj tento rok slaví 125 let zdravotního turizmu. Podle bioklimatické analýzy z posledních 30 let má Lošinj více než 2600 slunečných hodin ročně, mírné denní oscilace, což přispívá ke snížení stresu. Moře špičkové jakosti má 25 různých účinků na psychofyzický stav a s aromaterapeutickými vlastnostmi více než 1200 ostrovních rostlin příznivě působí také na dýchací systém. Také při měření čistoty vzduchu byla zaznamenána nejvyšší kvalita a vynikající čistota.

Ocenění italského časopisu je důkazem, že lošinjská destinace ve svém destinačním managementu dosáhla vysoké úrovně rozvoje a harmonie aktivit, které se staly ve světě známými.

Turistické sdružení Kvarneru

www.kvarner.hr

Turistické sdružení Obce Vinodolské

www.tz-vinodol.hr

Turistické sdružení města Mali Lošinj

www.tz-malilošinj.hr

Krapina – Otevření Muzea krapinských neandrtálců

Po 11 letech budování své dveře návštěvníkům nedávno otevřelo Muzeum krapinských neandrtálců u Krapiny, města v chorvatském Záhoří.

Jedná se nové, multimediální a technologicky výborně vybavené muzeum, které velkolepé krapinské naleziště, nejbohatší a nejrozmanitější na světě, zapíše na evropskou mapu senzací.

Krapinské neandrtálce, respektive kosti více než 80 neandrtálců různého věku, našel roku 1899 Dragutin Gorjanović Kramberger, slavný chorvatský paleontolog, geolog a univerzitní profesor, který na pozvání místního učitele Josipa Rehorice přijel na Hušnjakovo brdo. Během šesti let vykopávek odhalil Kramberger kolem 3000 paleontologických pozůstatků neandrtálců a živočichů, což je největší taková sbírka ve světě. Ale teprve v polovině 90. let minulého století odhalili vědci z McMaster univerzity v Hamiltonu v Kanadě s pomocí Spin Resonance metody (ESR) a analýzy zubní skloviny nosorožce, že krapinští neandrtálci pocházejí z poslední velké doby ledové, tedy že jsou staří 130 tisíc let.

Muzeum svým multimediálním obsahem vrací návštěvníky do doby neandrtálců a návštěvníci se stávají účastníky evolučního procesu. Vracejí se do daleké minulosti před 130 tisíci lety a pozorují virtuální skutečnost krapinských předků.

Výstavní prostor muzea se nachází mezi dvěma kopci – Hušnjakovem a Josipovcem, má 1200 metrů čtverečních a je rozdělený do dvou pater.

Neandrtálci žili v tzv. polojeskyních, vodou vyhloubených jámách v kolmých, holých skálách většinou bez rostlinstva, které byly chráněné ze tří stran. Otvor byl pouze z přední strany, což jim umožňovalo kontrolovat příchod nepřátel. Také muzejní budova je téměř neviditelná a podobá se “betonové polojeskyni” zasypané pískem. Vchod do muzea je harmonicky zakomponován do krajiny a tak se zdá, jako by návštěvník vešel do jeskyně a stal se jejím obyvatelem. Atrium muzea bylo navrženo jako stylizované obydlí neandrtálců, a skleněná stěna jako velké plátno, na kterém se stále promítá 16minutový film o životě krapinských neandrtálců.

Výstavní expozice se nezabývá pouze nalezištěm a artefakty, nýbrž i historií jejich odhalování, širším vědeckým kontextem a mnohem širším časovým rozsahem, různými výklady a teoriemi.

V jednom ze sálů je postavena věrná rekonstrukce naleziště pralidí na Hušnjakovu. Jsou zde vystaveny nejdůležitější kopie nálezů, od lebek a čelistí pralidí po kosti jeskynního medvěda, nosorožce, bobra a jelena. V dalším sálu je znázorněn vznik světa od Velkého třesku a vznik Země po objevení pralidí a dnešního člověka. Autoři přechod do prvního patra využili tak, že prostor a stoupání tvoří podivuhodnou virtuální skutečnost. Vstupem do dvojité stoupavé spirály se návštěvník stává svědkem kosmické, chemické a organické evoluce Země.

Nejimpresivnější částí muzea je ohromné dioráma s 19 postavami, které kompletně rekonstruuje a znázorňuje život neandrtálců. Tento segment představuje úvod do

PHOTO: SERGIO GOBBO

výkladu o vývoji neandrtálců, jejich duchovním životě, morfologii, kultuře a prostředí. Autorkou soch je francouzská sochařka Elisabeth Daynes, nejlepší světová expertka na hyperrealistické dermoplastické skulptury.

Muzeum také přináší příběh o vzniku světa, historii země a prvních organizmech, a každý návštěvník může vidět vývoj života od prvních hominidů po krapinského neandrtálce. Zpracován byl též vznik světa, historie Země, první organizmy atd.

Prohlídka muzea končí v sále, který znázorňuje kulturní evoluci lidského rodu po neandrtálcích.

Autory koncepce muzea jsou Jakov Radovčić, zkušený paleontolog a vedoucí Sbírký krapinského pračlověka v Chorvatském přírodovědném muzeu v Záhřebu, který 40 let zkoumá krapinské neandrtálce, známý chorvatský architekt Željko Kovačić, a na expozici pracovali muzeologové z osmi států od USA po Izrael.

Neandrtálci jsou magickým a mystickým pojmem evropského pračlověka, jedním z mnoha tajemství našich prvopočátků. Kdo byli lidé staří 30 až téměř 300 tisíc let? Jak je objevovala a vykládala věda 19. století a co na počátku našeho třetího tisíciletí víme o lidech z doby kamenné, kteří tu lovili nosorožce před 125 tisíci lety? Kde je pozice neandrtálců na genealogickém stromě života? Pokud chcete odpovědi na tyto otázky, přijďte do Muzea krapinských neandrtálců v Krapině, v Chorvatsku!

Turistické sdružení Krapinsko-zagorské župy

www.tz-zagorje.hr

Muzea regionu Hrvatsko Zagorje

www.mhz.hr

Město Krapina

www.krapina.hr

■ Akce

Split – Croatia Boat Show

Pro všechny ty, pro které jsou lodě oblíbeným cestovním prostředkem a plavba neskryvanou vášní, je Croatia Boat Show nevyhnutelnou událostí. Každým rokem přitahuje všechny domácí i zahraniční firmy a stavitele lodí, kteří na něm vystavují své výrobky – plavidla všech druhů a velikostí a vybavení pro pobyt na moři. Ale na veletrhu je možné, kromě nahlédnutí do všech detailů, které se týkají plavidel a plavby, dozvědět se vše také o aranžmá a nabídkách nauticko-turistického charakteru.

Kromě toho, že náleží k mezinárodnímu sdružení organizátorů nautických trhů (IFBSO), přivítá 12. Croatia Boat Show, který se koná od 10. do 18. dubna, vystavovatele, sponzory a ostatní partnery s osobitým certifikátem o vynikající organizaci – potvrzením o statusu chorvatské superbrand.

Scéna stovek lodí na kotvišti před fascinující kulisou Diokleciánova paláce obešla svět a nejlepším způsobem představila Chorvatsko jako jedinečnou nauticko-turistickou destinaci. Přírodní krásy a kulturní dědictví pobřeží a ostrovů jsou jen dalším důvodem pro jarní návštěvu Splitu, ale právě díky veletrhu Croatia Boat Show je seznam zahraničních milovníků chorvatského pobřeží rok od roku delší.

V době konání veletrhu, od 16. do 18. dubna, se závodem před Splitem otevře také 8. sezóna Mistrovství světa motorových člunů Powerboat Pt. Jedná se o jedinečné spojení sportu, krásy a zábavy, které poprvé přichází do Chorvatska, a hostování nejprestižnější soutěže na vodě v chorvatských vodách bylo potvrzeno do roku 2012.

V Bračském kanálu se bude připravovat a poté soutěžit osmnáct týmů, z nichž si jeden premiérově odnese titul vítěze trofeje Grand Prix Croatia of the Sea. U splitského nábreží budou rozmístěny “boxy”, ve kterých si budou moci diváci prohlížet čluny do dne závodu a přitom si užívat při příležitostném zábavním programu, který bude zahrnovat koncerty, vystoupení DJ, výherní hry, vyzkoušet si řízení “člunu” na simulátoru, a různé promoce.

Kromě tisíců obdivovatelů z celého světa, kteří budou živě sledovat tuto podívanou, bude díky televiznímu přenosu jeho svědky také 40 miliónů diváků na celém světě.

Turistické sdružení Splitsko-dalmatské župy

www.dalmatia.hr

Turistické sdružení města Splitu

www.visitsplit.com

www.croatiaboatshow.com

Ludbreg – Centrum světa

Ludbreg, městečko nacházející se na severozápadě Chorvatska v Horní Podravíně, u samotných vrat Zagorje, slaví prvního dubna Den Centra světa. Tato manifestace proslavila městečko u samotných vrat Záhoří po celém Chorvatsku.

Den Centra světa se koná každý rok 1. dubna, což odpovídá datu ze zápisu pavlánského opata Honoria, podle nějž byla roku 1141 ve Varaždinske Toplice narozena Ludberga, dcera správce hraběcího panství. Podle těchto zápisů jsou události z jejího života přímým odhalením Ludbregu jako centra světa, a říká se, že po ní také dostal jméno. Ona se potom stala ochránkyní města, protože jak praví legenda, ďábla pomocí dřevěného kříže takovou silou zarazila do země, že na opačné straně zeměkoule explodovala Antipodravina a z ní zůstal jen malý sopečný ostrůvek Antipodes.

Již Římané vybudovali na místě dnešního Ludbregu pro jeho dobrou geografickou polohu Castrum Ioviu, město s kompletní infrastrukturou, kanalizací, forem, lázněmi, které se stalo obchodním i dopravním centrem a na jehož základech je vybudován i dnešní Ludbreg. Z této doby pochází také legenda, která říká, že na tomto místě byly vymyšleny zemské kruhy a na jejich obvodech velké metropole.

Tuto legendu, jak v Ludbregu odedávna věří, potvrdil také dr. Erasmus Weddigen, Švýcar, častý host Restaurátorského centra a milovník Ludbregu, a to náhodnou hrou s kružítkem a zeměpisnou mapou. Když vzal za výchozí bod Ludbreg a začal opisovat na mapě kruhy, zpozoroval, že se na této myšlené linii skutečně nacházejí větší města, a to nejen v Chorvatsku, nýbrž i dále. Nejblíže jsou i nám města: Varaždin, Koprivnica, Čakovec a Varaždinské Toplice, která jsou od Ludbregu vzdálená asi 20 km.

Weddigen při zkoumání zeměpisné délky a šířky našel na opačné straně zeměkoule antipod Ludbregu, malý jihopacifický ostrov Antipodes, blízko Nového Zélandu. Ludbreg se nachází mezi Varaždinem a Koprivnicí a je relativně dobře silničně spojen se sousedními regionálními centry. Z těchto měst se do Ludbregu přijede automobilem za přibližně 25 minut, Čakovec je vzdálený asi 30 minut jízdy po regionální silnici a ze Záhřebu se po moderní dálnici přijede za 50 minut. Hraniční přechody do Slovinska a Maďarska jsou vzdálené asi 30 minut jízdy.

Ludbreg, který se rozkládá pod mírnými svahy Kalnického pohoří, obklopený vinohrady a chatkami, které nabízejí malebnou kulisu výletníkům a rekreantům, nabízí ve svém okolí četná výletní místa a v samotném městečku se nabízí ubytování v hotelech Crnković, Putnik a Raj.

Turistické sdružení Varaždinské župy

www.turizam-vzz.hr

Turistické sdružení města Ludbregu

www.tz-ludbreg.hr

Hvar – Velikonoční procesí “Za Křížem” nemateriální kulturní dědictví světa

Plných pět století Hvarané zvláštním způsobem slaví Velikonoce - procesím “Za Křížem”. Jedná se o jedinečný obřad zvláštní pobožnosti a výrazu církevní a kulturní identity obyvatel centrální části ostrova Hvaru, který se vyvinul z procesí, jež se konalo jako znak pokání poté, co v rozpoutaném společenském vření na ostrově roku 1510, v předvečer samotné vzpoury hvarských občanů, jeden malý kříž ve městě Hvaru zaplakal krvavé slzy.

Procesí se vydávají na pouť v noci z Velkého čtvrtku na Velký Pátek ze šesti župních kostelů Jelsy, Pitvy, Vrisniku, Svirča, Vrbanja a Vrbosky a to současně ve směru hodinových ručiček tak, aby se během osmihodinového procesí kříže nikde nepotkaly, což by podle lidové víry bylo znamením velkého neštěstí. Poutě, která vede od kostela ke kostelu, osvětlují lampy a houby namočené do parafinového oleje, a na okna domů lidé dávají svíčky. Procesí vedou vybraní nosiči kříže, kteří nesou kříž těžký až 18 kilogramů, někdy bosonozí, oděni do bílých tunik, jakož i ostatní členové bratrstva. Nosiče kříže následuje vybraný doprovod v tunikách bratrstva a množství věřících a poutníků, kteří se zastavují v kostelech a kapličkách ostatních míst, kde je očekávají kněží, aby se nad ránem vrátili do svého župního kostela. Procesí výjimečné svým trváním, neboť během osmi hodin se ujede 25 kilometrů, a zdůrazněním pašijovým obsahem, připravují a vykonávají bratrstva, tedy sdružení hvarských věřících, do jejichž historie a života je kříž hluboce vepsán. Základem procesí je Pláč Panny Marie, osmistopý pašijový text z 15. století, který ve formě hudebního dialogu zpívají vybraní zpěváci, kantaduři.

Procesí “Za Křížem” je jedním ze sedmi fenoménů chorvatského kulturního dědictví, které byly nedávno zařazeny na seznam nemateriálního kulturního světového dědictví UNESCO.

Ostrov Hvar je nejdélší a nejslunečnější ostrov, který byl v některých světových turistických časopisech zařazen mezi deset nejkrásnějších ostrovů na světě. Již od doby antiky je známý svou důležitou strategickou a nautickou polohou, bohatými vrstvami historických období, kulturními a přírodními památkami a literaturou.

Díky mírnému podnebí, teplým zimám a příjemným létům hostí středodalmatský ostrov Hvar mnohé návštěvníky, cestovatele, kteří byli přilákáni nádhernou středomořskou přírodou, bohatou kulturní a historickou tradicí, jedinečnou gastronomií, překrásnými plážemi a zátokami s křišťálově čistým mořem.

Noční život a architektura kosmopolitního města Hvaru, výlety lodí na ostrovy Pakleni otoci, písčité pláže u Jelsy, spojení antiky a současnosti ve Stari Gradu, rajské pláže pod borovými lesy, exotika jižních svahů ostrova v místech Ivan Dolac, Sveta Nedjelja a Milna, prostředí “malých Benátek” ve Vrbosce, jízda přes levandulová pole u Gdinje, Zastrazišće a Bogomolje, klidné skryté zátoky kolem Sućuraje, to je jen zlomek zážitků, které na vás čekají.

Abyste přijeli na ostrov Hvar, musíte nejprve dojet do Splitu nebo Drveniku jižně od Makarské ve střední Dalmácii, odkud jezdí trajekty a katamarány do Stari Gradu, Jelsy, Sućuraje a města Hvaru.

PHOTO: SERGIO GOBBO

Během sezóny jezdí také mezinárodní linky z Itálie; Ancona - Hvar a Pescara - Hvar, jakož i příbřežní linka z Rijeky do Dubrovníku, která přistává ve Hvaru. Nejbližší mezinárodní letiště se nachází ve Splitu, Dubrovníku a Brači.

Turistické sdružení Splitsko-dalmatské župy

www.dalmatia.hr

Turistické sdružení města Hvaru

www.tzhvar.hr

Město Hvar

www.hvar.hr

Mali Lošinj - Dny Apoxiomena

Na světě existuje jen sedm zachovaných soch starořeckého atleta Apoxiomena, a jedna z nich byla nalezena právě v Chorvatsku. Bronzová socha byla objevena roku 1999 v blízkosti ostrova Lošinje zaklíněná mezi dvěma mořskými skalisky v hloubce 45 metrů. Atlet starý přes dva tisíce let byl vyzvednut z mořských hlubin a detailně restaurován, aby mu byl vrácen někdejší lesk.

Koncem tohoto roku bude Apoxiomen trvale vystaven ve městě Mali Lošinj v paláci Kvarner.

U příležitosti toho významného archeologického objevu organizují Lošinjčané Dny Apoxiomena, které se v tomto roce budou konat od 24. do 27. dubna. V tomto období návštěvníci budou moci zhlédnout různé kulturní podniky na téma Apoxiomen, od výstav fotografií, keramiky a antických šperků po prezentace řecko-římského zápasu, antické účesy a volbu mistera Apoxiomena a miss Římanky. Bude organizováno archeologické potápění, prezentována antická gastronomie a v lošinjských hotelech se v těchto dnech nabízí zvláštní program římských koupelí a masáží.

Turistické sdružení Kvarneru

www.kvarner.hr

Turistické sdružení města Mali Lošinj

www.tz-malilošinj.hr

PHOTO: SERGIO GOBBO

PHOTO: IVO PERVAN

■ Projekty

Majáky – Brzy ještě bohatší nabídka

Chorvatská turistická nabídka by měla být bohatší o dalších 15 majáků. To je plán firmy Plovput, která se stará o všech 48 majáků z této strany Jadranu, z nichž se 11 pronajímá turistům. Cílem firmy je co nejdříve dát do funkce turizmu co největší počet majáků, a to by se mělo provést dáváním majákových budov do pronájmu.

O 11 majáků s 21 apartmánem je velký zájem jak ze strany domácích tak i zahraničních turistů. O tom nejlépe svědčí údaj, že o vánočních a novoročních svátcích byly všechny majáky na Istrii obsazeny, a největší zájem byl o majáky Sveti Ivan na pučini, Porer a Savudrija. Pobyt na majáku, který nabízí jedinečný zážitek samoty a útěku z uspěchané každodennosti, patří do elitního turizmu. Pronajímá je zvláštní oddělení pro rezervace firmy Plovput, a v létě, kdy je větší zájem, pomáhají také turistické agentury, jež nabízejí jedinečný zážitek z dovolené na majáku.

Vzhledem k tomu, že jsou majáky, které jsou kulturními památkami a pocházejí hlavně z 19. století, ve velmi špatném stavu, protože se do nich léta neinvestovalo a ani se neudržovaly, má Plovput v úmyslu pronajmout je zainteresovaným investorům, kteří by je obnovili a poté znovu vrátili pod vedení Plovputu. Majáky, které se nacházejí v dezolátním stavu, jsou vystavené nepříteli počasí a vandalům, by se dávaly do nájmu na deset, a ty, které vyžadují menší zásahy, selektivně na pět let.

Plovput

www.plovput.hr

PHOTO: SERGIO GOBBO

PHOTO: BRASLAV KARLIĆ

■ Představujeme

Karlovac – Město na čtyřech řekách

Málokteré město se může pochlubit, že leží na čtyřech řekách, a jedním ze “šťastlivců” je Karlovac, město nacházející se 55 kilometrů jihozápadně od Záhřebu, skrz které a kolem kterého protékají řeky Korana, Dobra, Mrežnica i Korana. Řeka Korana vznikla jako pokračování Plitvických jezer a její kaňon ukrývá množství vodopádů, z nichž nejkrásnější jsou ty na horním toku řeky. Příchodem do Karlovace, kterým protéká téměř skrz samotné centrum města, se mění ve velmi mírnou a klidnou. Když se Evropa střetla s velkou tureckou říší v XV. stol., vybudovala Vídeň obranné hradby na pobřeží Korany. Věřili, že hluboká zelená řeka, která plnila příkopy kolem hradeb, ochrání město i celou Evropu před nájezdy tureckých dobyvatel.

Dobra má nadzemní a podzemní tok a teče mezi dvěma kopci porostlými zelenými lesy. Poté, co se u Ogulinu ponořuje, znovu se vynořuje nedaleko od hydroelektrárny Gojak, kde se, zesílená vodou z hydroelektrárny, stává divokou.

Mrežnica, výrazně zelené barvy, ukrývá své tajemství v kaňonu a oplývá vodopády a kaskádami. V Karlovaci zelená barva Mrežnici splývá a vlevá se do větší řeky Korany.

Karlovac byl vybudován v 16. století ve tvaru šesticípé hvězdy rozdělené do 24 pravidelných prostorových bloků za účelem obrany před Turky. Kromě Karlovace mají v Evropě jen dvě města takový tvar – Palmanova v Itálii a Nové Zámky na Slovensku.

Výstavba pevnosti pod vedením tehdy vyhlášeného stavitele Martina Gambona

začala roku 1579 na panství šlechtické rodiny Zrinských na úpatí starého města Dubovce, a jméno Karlovac (Carlstadt) dostala na počest svého zakladatele rakouského arcivévody Karla Habsburského.

Byly vybudovány hradby a bastiony, a uvnitř pevnosti vystavěna náměstí, paláce, vojenské a církevní objekty.

Během 16. a 17. století pevnost a vojsko vládly městu, které postupně měnilo svou tvář. Ohrožovaly ho záplavy, ničily požáry. Ve velkém požáru roku 1594 shořelo celé město. Karlovac pustošily epidemie moru, z nichž nejtěžší byla roku 1773, kdy zemřela téměř polovina obyvatelstva. Turci celkem sedmkrát obléhali Karlovac, ale dobýt se jim ho nepodařilo. Poslední osmanské obléhání bylo v roce 1672. Měšťané nespokojení s přísnou vojenskou správou, která znemožňovala hospodářský rozvoj města, požadovali od císařovny a královny Marie Terezie, aby Karlovac vyhlásila svobodným královským městem a zavedla v něm civilní správu. Tak se také stalo v roce 1776, kdy se stal Karlovac svobodným městem, a roku 1781 vydal císař Josef II. Listinu o privilegiích svobodného královského města s erbem. V 18. a 19. stol. se Karlovac díky hospodářskému rozkvětu stává nejdůležitějším obchodním městem mezi Jaderským mořem a Podunajím.

O bohaté historii Karlovace svědčí Městské muzeum. Nachází se v paláci z první poloviny 17. stol. vybudovaném karlovackým generálem Vukem Krstem Frankopanem, a je dnes jedním z nejstarších dochovaných příkladů stavební

PHOTO: SERGIO GOBBO

architektury typu kurie vybudované v Karlovaci. Dnes ukrývá přírodovědnou, archeologickou, historickou, etnografickou a kulturně-historickou sbírku města a okolí. Staré město Dubovac poskytuje nejhezčí výhled na celý Karlovac. Nachází se na umělém kopci uvnitř pahorkatiny nad Karlovacem a jeho jméno svědčí o tom, že kdysi dávno byla tato oblast porostlá dubovými lesy. První zmínka o něm pochází z roku 1339 z historických církevních spisů. Kromě četných historických pamětihodností nabízí Karlovac návštěvníkům přírodní krásy v zelených údolích čtyř řek, bohatou gastronomickou nabídku, procházky stoletými městskými alejemi, jízdu starým fiakrem za zvuků promenádních koncertů, a vášnivým milovníkům přírody rybaření, jízdu na kole po cyklistických stezkách, rafting a kanoe na Mrežnici a Dobře. V létě se můžete osvěžit v Koraně na Foginově koupališti v samém centru města nebo se vydat na průzkum přírodních krás a kultury karlovackého okolí.

Ubytování ve městě můžete najít ve třech hotelech – Korana Srakovčić, Carlstadt a Europa, a v okolí města jsou také auto kempy Radonja a Slapić.

Turistické sdružení Karlovacké župy

www.tzkz.hr

Turistické sdružení města Karlovace

www.karlovac-touristinfo.hr

Město Karlovac

www.karlovac.hr

Národní park Mljet – Po stezkách Svatého Pavla, Odyssea a Cousteaua

Mljet jako jeden z větších jihu dalmatských ostrovů je naoko nepřilíh členitý protáhlý ostrov nacházející se nedaleko Pelješace, Dubrovníku a Korčuly. Vyniká středomořským podnebím, suchými léty a mírnými, vlhkými zimami a přibližně 2500 slunečných hodin v roce.

Národní park Mljet zaujímá jeho severozápadní třetinu a rozkládá se na 5375 hektarech chráněné pevniny a okolního moře. Tato oblast byla vyhlášena národním parkem v listopadu 1960, mořská část dodatečně roku 1997, a představuje první pravý institucionalizovaný pokus o ochranu nějakého původního ekosystému na celém Jaderském moři.

Status národního parku oblast získala díky svému mimořádnému kulturně-historickému dědictví, které sahá přes Dubrovnickou republiku, římské císařství až do doby ilyrských kmenů, ale o prohlášení se snad nejvíce zasloužila jeho “slano-sladká” jezera, bujný rostlinný svět a jedinečný panoramatický vzhled členitého pobřeží, útesů, hřebenů a četných ostrůvků, stejně jako bohaté, vždy zelené rostlinstvo okolních kopců, které se strmě vypínají nad mořskou hladinou a zakrývají četná krasová pole a dávná kamenná obydlí.

Pobřeží obrácené na otevřené jižní moře je strmé a plné zřícených jeskyní, zatímco část obrácená k pevnině a břežce je nižší a značně přístupnější. V této části nacházíme četné endemické dalmatské rostliny, v čele s mimořádnou krasavicí - zákonem chráněnou chrpou dubrovnickou.

V mírné středomořské krasové krajině, kterou protíná hustá síť malebných stezek, se “skryly” dvě také velmi zajímavé přírodovědné zvláštnosti. Jednou jsou typická krasová podzemní stanoviště – polojeskyně, jeskyně a propasti a druhou čtyři mljetské “slatiny” nebo “mokřiny”, na našich ostrovech vzácné jevy občasných brakických jezer se dnem na úrovni moře, ve kterých voda prosakuje, tedy komunikuje s mořem.

Fascinující je také systém slaných jezer, jedinečný geologický a oceánografický fenomén v krasu, významný nejen v našich nýbrž i ve světových rozměrech. Veliké jezero s rozlohou 145 hektarů, hloubkou až 46 metrů a Malé jezero o rozloze 24 hektarů a hloubce až 29 metrů svou krásou i svými četnými ještě neodhalenými tajemstvími přitahují již po desetiletí přírodovědce i jiné zvědavce, především turisty zamilované do nedotčené přírody.

Otevřené moře se totiž sotva zřetelným průlivem zařezává do těla ostrova a vytváří tak nejprve Veliké, a potom přes ještě užší kanál také Malé jezero. Přestože jsou tvořena mořskou vodou, působí v krajině jako jezera, a proto je obyvatelé také tak nazvali.

Uprostřed Velikého jezera se nachází ještě jedna přírodní, kulturně-historická a turistická lahůdka – malebný ostrůvek Svaté Marie s bývalým kostelíkem a benediktýnským klášterem pocházejícím z 12. století. Ostrůvek je pro svůj mimořádně estetický vzhled a silné duchovně-kulturní rozměry určitým symbolem ostrova a Národního parku Mljet, a mezi lidmi je dnes známější pod jménem Melita, které získal podle stejnojmenného hotelu a restaurace, jež byla donedávna umístěna ve starobylé klášterní budově.

Zajímavé atrakce jsou k vidění i mimo hranice národního parku – v centrální jižní části mljetského pobřeží se nachází

geomorfologický fenomén Jama – krasová dutina, jejíž strop se odlomil a tak vsutku vypadá jako propast nebo široká studna. Na jejím dně je moře, protože Jama je přírodním tunelem spojená s mořskou hladinou. U okraje tunelu je “zaparkováno” několik rybářských člunů, jejichž vlastníky jsou obyvatelé nedalekého Babina polja, největší osady na Mljetu. Kvůli nízkým bokům se na nich může vyplout na moře jen za klidného počasí a totéž platí i pro turistické prohlídky Jamy z mořské strany. Pro mnohé je zajímavá legenda, že právě zde Odysseus po ztroskotání na útesech ostrova Ogygie hleděl sedm let na mořskou hladinu se steskem po domově a Penelopé, a překrásná nymfa Kalypso, dcera boha Poseidona, ještě smutněji zamilovaně hleděla na něj.

Ostrov Mljet vyniká krásně rozvinutým, bohatým samorostlým lesním porostem, který ještě donedávna pokrýval velké plochy středomořského pobřeží a dnes se jen zřídkka zachoval ve své původní formě. Bujná vegetace ostrova, zvláště ta v jeho třetině prohlášené národním parkem, získala Mljetu již v antické době atribut “zeleného ostrova”. Na tom, že tu dnes roste dokonce pět různých typů lesa, mají největší zásluhu benediktýnští řeholníci, kteří se po několika století jako feudální hospodáři velice starali o Mljet a přísně zakazovali jakékoliv osídlování jeho západní části, právě té, která je dnes z větší části národním parkem.

Pozůstatky středomořského pralesa, původní lesy dubu cesmínovitého zvaného též česvina jsou dnes přesto přítomné jen ve zlomcích a nejlépe se zachovaly jako nízký pařezový les v oblasti Velika dolina. V ostatních oblastech byl les zčásti nahrazen houštím, divokými olivami, rohovníky, piniemi, skalisky a rozlehlými lesy rychle rostoucích borovic halepských, které časem převzaly primát nad rostlinnými druhy odlišné senzibility. Kromě lesů jsou biologicky zvláště významné i některé jiné biotopy: příbřežní písčné duny, strmé a vysoké pobřežní skály stejně jako ty ve vnitrozemí ostrova a rostlinstvo pobřežních hřebenů.

Vody Mljetu i dnes známé jako oceánograficky živá oblast byly kdysi oblíbeným stanovištěm středomořského tuleně. Slavný francouzský oceánograf Jacques Cousteau při potápění v podmoří ostrova před čtyřiceti lety prohlásil, že tamější voda je jednou z nečistějších na světě.

Návštěva Národního parku “Mljet” je možná lodní linkou z Dubrovníku a četnými turistickými loděmi z Korčuly, Hvaru a Splitu, které přistávají především v přístavu Pomena. Vesnice Polače a Pomena spojují s jezery pěší stezky. Příjemnému pobytu napomáhá koupání, slunění a procházka kolem jezera i na vrcholy Montokuc, kde se za pěkného počasí otevírá překrásný výhled na celý národní park a též na Pelješac a mořskou hladinu až ke Korčule.

Turistické sdružení Dubrovnicko-neretvanské župy

www.visitdubrovnik.hr

Obec Mljet

www.mljet.hr

Národní park Mljet

www.np-mljet.hr

Staré pevnosti na řece Krce

Řeka Krka měla odedávna významnou úlohu v historii: od starověku, kdy byla hranicí mezi ilyrskými plemy Liburnů a Dalmatů, přes středověk, kdy v této oblasti vzniklo jádro prvního chorvatského státu, po raný novověk, ve kterém o tento prostor bojovaly Benátská republika, Habsburská monarchie a Osmanská říše.

V širší oblasti řeky Krky se nachází řada pozůstatků středověkých tvrzí, které od 12. století budovaly chorvatské šlechtické rody Šubićů a Nelipićů z rodu Svačićů. Řeka Krka pro ně byla hranicí. Rodu Šubićů patřila pravá strana řeky. O jejich moci svědčí skutečnost, že Benátky s nimi smlouvy uzavíraly přímo. Šubićům patřily Bribir, Ostrovica, Čučevo (Trošenj), Rog, Uzdah-kula a Skradin, kterému bán Pavao Šubić roku 1304 pomohl, aby ze statusu pevnosti (castrum) získal status města.

Největší moc Šubići získali v době vlády bána Pavla, kdy svou moc rozšířili na celé pevninské Chorvatsko, Dalmácii a Bosnu.

Bribir

Nachází se 14 kilometrů severozápadně od Skradinu. Odhalené archeologické nálezy v této oblasti je možné průběžně sledovat od pozdní doby bronzové přes antiku, středověk až do novověku. V době vlády Šubićů byl vystavěn kostel sv. Ivana a františkánský klášter s kostelem sv. Marie, kde je pochován bán Šubić, jakož i jeho rodina. Bribir měl strategický význam ve středověku, protože společně s ostrovickou pevností kontroloval důležitou komunikaci Knin-Zadar. Tato lokalita má označení památky nulté kategorie díky několika archeologickým a historickým vrstvám.

Ostrovica

Zmínka o ní pochází ze 12. století a Šubićové na ní vládli plných dvě stě let, načež roku 1347 přešla pod vládu chorvatsko-uherského krále a v 16. století ji dobyli Osmané.

Uzdah - Kula

Je to pevnost, kterou vybudovali Šubićové, aby kontrolovala cestu spojující Skradin s jeho vnitrozemím a byla též strážcem jejich panství do roku 1512, kdy ji obsadili Turci, kterým sloužila jako temnice.

Rog

Známý také jako Rogovo, je další hradiště, které se nacházelo v oblasti vesnice Rupe, naproti starochorvatskému městu Kamičaku nad vodopádem Roški slap. Stopy jeho existence jsou téměř nerozeznatelné, ale existuje zakreslené na mapě Matea Pagana ze 16. století jako jedna ze dvou tvrzí naproti sobě směrem proti proudu od ostrůvku Visovac.

Čučevo (Trošenj)

Archeologicky není prozkoumáno. Neexistují jisté údaje o době jeho vzniku. Dnes jsou z pevnosti viditelné dobře zachovalé pozůstatky kulaté věže s částí vysokých hradeb a stopy jednotlivých obytných objektů. Byl vystavěn na samém okraji kaňonu Krky. Na protější straně se nachází pevnost Nelipićů Nečven, se kterou byl spojen zavěšeným

PHOTO: MILAN BABIC

PHOTO: SERGIO GOBBO

mostem zbořeným roku 1649. Na této lokalitě byly objeveny také nálezy z ranější doby (prehistorické, bronzové a římské).

Skradin (Scardona)

Antické město, které vzniklo na řece Krce v 7. století, obnovili a budovali Chorvaté jako novou osadu pod jménem Skradin. Stejně jako Bribir tak i Skradin byl spojen s bribirskými knížaty (Šubićové). Byl oblíbeným sídlem bána Pavla a jeho rodiny. Po porážce roku 1322 ztratil svou politickou a hospodářskou moc.

Na levém břehu Krky se ve 13. století objevila druhá mocná rodina Nelipićů (z rodu Svačićů), která budovala své pevnosti na prostoru miljevacké desky (naproti Šubićům) a na pravém břehu Čikoly. Rodině Nelipićů patřily pevnosti na Krce (Nečven, Bogočin, Kamičak), a Ključica a Gradina (Drniš) na pravém břehu řeky Čikoly.

Gradina (Drniš)

Vznikla na okraji úrodného krasového pole a na úpatí pevnosti se rozvila středověká vesnice, což nám říká, že Drniš i před tureckým dobytím (roku 1522) existoval jako zformovaná osada.

Archeologické nálezy v této oblasti pocházejí od prehistorie, starší doby železné, antiky až po raný středověk.

Ključica

Neboli město Ključ bylo vybudováno na strmých a nerovných srážech řeky Čikoly. Bylo to velmi dobře opevněné město a výstavba pevnosti na tomto místě měla strategický a politický význam, neboť z tohoto místa bylo možné kontrolovat celý kraj. Archeologicky není dostatečně prozkoumáno, ale je známo, že ho vybudovali Nelipićovi v první polovině 14. století. Počátkem 16. století pevnost obsadili Turci, kteří byli vyhnáni roku 1648, a od té doby nebyla pevnost funkční. Je to nejhezčí a nejlépe dochovaná pevnost ze všech uvedených.

Kamičak (Ramica)

Nachází se na břehu Krky v oblasti Miljevaca (Brištane). Přístup je možný pouze z jižní strany, a ze stavby se zachovalo jen velmi málo. Je známá tím, že se v ní narodil poslední chorvatský král - Petar Svačić.

Bogočin (Vilin grad)

Pevnost vybudovaná na vystouplé skále nad propastí (Bogatići-prominski). Byla strategicky důležitá, neboť kontrolovala Carigradskou dragu a přechod, který se mezi lidmi nazýval Vilin-most. Vede k ní pouze jedna cesta ze severovýchodní stany a vejít se do ní mohlo pouze přes vysutý most. O pevnosti je jen velmi málo historických údajů. Je zakreslená na Paganově mapě (16. století). V blízkosti se nachází starý hřbitov. Na počátku cesty, která vede k pevnosti, se nachází kamenná hromada s velkým křížem. Archeologicky neprozkoumaná lokalita.

Nečven

Nachází se 5 kilometrů od vesnice Oklaj. Historie tohoto města je velmi složitá. Vybudovali ho Nelipići a poté, co vystřídal několik pánů, ho roku 1522 dobyli Turci, v jejichž ruce zůstal do roku 1688. Po odchodu Turků byl Nečven opuštěn a pobořen. Uskoký vůdce Stjepan Sorić zbořil roku 1647 most na Krce, který spojoval Nečven s protějším břehem, kde se vypínal Trošenj patřící Šubićům.

Turistické sdružení Šibenicko-kninské župy
www.sibenikregion.hr

Město Skradin
www.skradin.hr

Město Drniš
www.drnis.hr

Chorvatsko - země lovu

“Chorvatsko – země lovu” je heslo, pod kterým se nedávno v Dortmundu konaly letošní největší evropské trhy lovu a rybolovu “Jagd & Hund 2010” (Lovec a Pes), kterého se účastnilo 680 vystavovatelů z 36 zemí. Jedná se o specializované trhy pro promoci lovu, rybolovu, kynologie a přírody celkově.

V Chorvatsku existuje 1060 lovišť, která se rozkládají na 5500 čtverečních kilometrech, a některá z nich jsou pravými perlami nabídky. O loviště se již 85 let stará Chorvatský lovecký svaz (HLS), který dnes čítá 55.000 členů a 10.000 dalších lovců.

Ročně chorvatská loviště navštíví kolem 10.000 zahraničních lovců, a aby se tento počet zvýšil, obnovují v HLS urychleně lovecké objekty vysoké kategorie.

Chorvatsko má velké bohatství v zachovalé a zvláště rozmanité přírodě. Je podpisovatelem všech mezinárodních konvencí o ochraně přírody, a rozličnými formami ochrany je pokryto 18 procent teritoria a mnohé rostlinné a živočišné druhy. Na 2,7 milionech hektarů lesů a lesních pozemků lze najít 4500 rostlinných druhů a poddruhů, z nichž je 260 autochtonních druhů dřevin a více než 100 rostlinných společenství. Kolem 48 procent pevninské oblasti Chorvatska pokrývají lesy, které patří mezi nejzachovalejší a nejzdravější lesy v Evropě.

To, co jsou přírodní krásy, teplé moře a středomořské podnebí pro jadranský turizmus, to jsou lov, rybolov a selský turizmus pro kontinentální turizmus v Chorvatsku. Nahlédnout do chorvatské národní lovecké kultury a části přírodního dědictví spojeného se živočišným světem chorvatského kraje je možné nejlépe v Loveckém muzeu v Záhřebu. Jeho úloha je dnes poučná, vzdělávací a výchovná, neboť v návštěvnicích rozvíjí pocit potřebné ochrany a rozvoje přírodního bohatství a napomáhá dospět k poznání a postojům o potřebě zachovat faunu a přírodní celek.

Protože špičkové trofeje se nesmějí vyvážet do zahraničí, nacházejí se v Loveckém muzeu všechny ty, které odkoupil Chorvatský stát. Tyto trofeje zanechávají v návštěvnicích dojem, který si dlouho pamatují. Ve dvou patrech, na rozloze více než tisíc metrů čtverečních, je stálá expozice rozdělená do tematických sbírek. Tak lze vidět sbírku s více než 400 trofejemi divoké zvěře, osteologickou sbírku s více než 200 vystavenými fosiliemi, sbírku s více než tisícem ptáčích vajíček, kolem 350 preparovaných savců a ptáků, 52 kusů loveckých zbraní, téměř 200 exponátů loveckého náčiní a střeliva a sbírku s více než 400 exponáty loveckých odznaků a vyznamenání.

Znázornění přírodního prostředí, v jakém se nacházejí rostlinné a živočišné druhy chorvatských krajů, simulace přírodní krajiny, bylo dosaženo prezentací částí exponátů v osvětlených scénografiích v deseti velkých diorámách ozvučených cvrlikáním ptáků a zvuky přírody. Dojem loveckého koloritu zvyšují s vysokou řemeslnou perfektností zhotovené makety loveckých posedů, krmelců a dalších lovně-technických a chovných objektů, a tyto exponáty jsou zároveň též nezaměnitelnými vyučovacími pomůckami při školení lovců a vzdělávání studentů loveckých škol a fakult. Zvláštní zajímavostí v Muzeu je několik fosilních nálezů losa a jelena obrovského, bohatá sbírka netypických,

PHOTO: DRAŽEN BOTA

PHOTO: RENCO KOSINOŽIĆ

abnormálních a jiných trofejí divoké zvěře a též osteologická sbírka kostí.

Znázorněn je též historický vývoj loveckých zbraní od časů, kdy se začal používat střílný prach, vývoj loveckého střeliva, loveckého vybavení, roztržené a poškozené lovecké zbraně, zbraně pytláků aj.

Celý prostor Muzea je ozvučen cvrlikáním ptáků a voláním přírody, takže se návštěvník cítí jako by byl vskutku v přírodě. Sbírkou Muzea svědčí o stoleté lovně-chovné tradici a kultuře Chorvatů.

Nelze přijet do Záhřebu a nenavštívit Lovecké muzeum, byla by skutečně škoda neodpoutat se na okamžik od každodenního městského hluku a pocítit volání zelených prostranství s bohatou faunou záviděníhodně obstarávaných lovišť.

Chorvatský lovecký svaz

www.hls.com.hr

Senj – město uskoků

Město Senj je osídleno více než 3000 let a zaujímá velmi významné místo v historii a kultuře chorvatského národa. Nacházela se v něm také jedna z prvních tiskáren v jihovýchodní Evropě. Za svou dlouhou minulost Senj pamatuje mnohé dobyvatele, monarchie a císařství s jejich vládci. Každý z nich zanechal stopy v minulosti tohoto města. Toto je město slavných válečníků a spisovatelů, které během své bohaté a bouřlivé minulosti vzdorovalo každé síle silou, ale zároveň se staralo o svou duchovní tvorbu. Množství kulturně-historických památek a archeologických pozůstatků svědčí o bouřlivé minulosti tohoto města. Jednou z nich je pevnost Nehaj, jedinečná památka chorvatského středověkého obraně-fortifikačního stavitelství, symbol města Senje a jeho stoletého boje za čest a svobodu na pevnině i na moři proti Osmanům a Benátčanům.

Pevnost stále ještě dominuje městu, a protože se zachovala ve vynikajícím stavu, představuje jednu z největších turistických pamětihodností. Byla vybudována roku 1558 pod dohledem kapitána a generála chorvatské Vojenské hranice Ivana Lenkoviće. Byla vystavěna na místě starého kostelíku městského patrona, rytíře svatého Jiří, a pozůstatky tohoto kostela, dnes vykopané a konzervované, jsou viditelné v jejích základech. Na tomto místě stávala také starší tvrz, o níž se, kromě kostelíku, zmiňují některé dokumenty z 18. století pod jménem Castelluz.

Pevnost představuje jedinečný a mimořádný příklad fortifikační architektury na přechodu ze středověku do renesance. Byla vystavěna částečně z materiálu zbořených senjských kostelů, klášterů a dalších budov, které se nacházely mimo senjské městské hradby, jako důležitý strategický objekt obrany před Turky a představuje součást nejen chorvatského nýbrž i evropského dědictví, oslavuje dobu i ducha, který bránil a ochránil Evropu a její identitu v časech průniku Turků-Osmanů.

Pevnost Nehaj má tvar kostky a je orientovaná na všechny strany světa. Je vysoká 18 metrů a široká 23,5 metru. Bylo odhadnuto, že při stavbě pevnosti se spotřebovalo více než 3.400 metrů kubických materiálu a téměř 7.500 tuny kamení, písku a vápna. Pevnost tvoří přízemí, dvě patra a rozhledna. Na prvním patře byly prostory pro důstojníky a velitele pevnosti. Ve druhém patře byla umístěna dělostřelecká baterie 11 těžkých děl, z nichž se tu dnes nacházejí jen dvě. Vrchol pevnosti sloužil jako rozhledna, odkud bdělé strážce pozorovaly přístup k Senji po pevnině i po moři a přijímaly kouřové a světelné signály od svých spolupracovníků z ostrovů i z pobřeží. Z vrcholu pevnosti se naskýtá krásný výhled na chorvatské přímoří a ostrovy Rab, Goli, Prvić, Cres, Krk a na hory v oblasti Gorski kotar, Učku a Velebit. Pevnost byla několikrát velmi odborně restaurována, takže neztratila nic ze své autenticity. I dnes se pečlivě udržuje, a proto ji navštěvují četní hosté, kteří nemohou odolat jejími dominantnímu vzhledu. Svou stavbou a monumentalitou, ale především díky péči místního sdružení odolává zubu času a osudu historie.

Pevnost dnes slouží výhradně pro kulturně – turistické účely. Kromě stálé muzejní expozice se v ní konají také různé akce. S Nehajem je spojen příběh o senjských uskokách, kterým je v posledních letech věnována manifestace “Uskokové

PHOTO: SERGIO GOBBO

PHOTO: SERGIO GOBBO

dny”, která pokouší rekonstruovat události ze 16. století a život v tehdejší Senji, uskokové bitvy, boje rytířů a útok na pevnost Nehaj. Během manifestace se též organizuje průvod uskokových a rytířských skupin, střelecká soutěž, škola šermu, vystoupení žonglérů a různých artistů a tuto kulturně-turistickou událost obohacují ansámblы renesanční hudby.

Turistické sdružení Licko-senjské župy

www.lickosenjska.com

Turistické sdružení města Senje

www.tz-senj.hr

Město Senj

www.senj.hr

Split – Diokleciánův palác

Split, metropole chorvatského jihu pod ochranou UNESCO zapsaná do rejstříku Světového kulturního dědictví, již 1700 let se srdcem v Diokleciánově paláci s otevřenou náručí srdečně vítá své hosty. Město se nachází v nejteplejší oblasti severního pobřeží středomoří, v samé srdci Jadranského pobřeží a v bezprostřední blízkosti řek Jadro a Žrnovnica, které ho zásobují vodou. Jeho mírné podnebí s 2700 slunečných hodin ročně ho i v zimě přetváří v oázu, kde si lze v závětrí užívat na slunci. Průmyslové, univerzitní a hospodářské centrum regionu svou “zelenou duši” stráží na kopci Marjan nacházejícím se v západní části poloostrova, kde lesopark nadosah města nabízí atmosféru klidných a městského hluku ušetřených stezek pod borovicemi u moře. Prvním obyvatel Splitu byl římský císař Gaius Aurelius Valerius Diokletianus, který se právě v této klidné zátocce rozhodl kolem roku 293 vybudovat přepychovou císařskou vilu, letní sídlo o rozloze 30 tisíc metrů čtverečních, do kterého se stáhl po odchodu z trůnu římského imperátora. Bouřlivá století poté z vily učinila město, do nějž jako první vešli obyvatelé nedaleké Salony na útěku před Avary a Slovany. Poté se ve městě rozrůstajícím se mimo hradby paláce střídaly mnohé vlády, od chorvatských králů v 10. století přes maďarskou a benátskou administrativu po francouzské vládce a Rakousko-Uherskou monarchii. Diokleciánův palác znamenal počátek nové osady a života města, a jeho dobře zachovalé pozůstatky tvoří i dnes jádro města, centrum veškerého důležitého dění a každodenního života jeho obyvatel.

Pozůstatky této antické stavby výborně zachovalé do dnešních dnů tvoří společně s pozdně středověkou dostavbou cenný archeologický a historicko-umělecký komplex, díky čemuž byly roku 1979 zařazeny na seznam světového kulturního dědictví UNESCO.

Palác je ozdoben rozmanitými dovoзовými detaily: žulovými sloupy a sfingami z Egypta, mramorem z Itálie a vytesanými dekoracemi z ostrova Prokonnesos v Marmarském moři. Přestože byl palác určen především k obývání, podobá se římskému vojenskému táboru. Palác byl vybudován se čtyřmi vchody: třemi z pevniny a jedním z moře.

Celý palácový komplex nemá jako celek v tehdejší antické stavitelství období, což je výsledkem jeho specifické funkce a přizpůsobení poloze. Je to mimořádný příklad pozdní římské architektury, kdy touha po bujnosti a malebnosti tvarů převládla nad klasickou odměřeností a jasností předchozích období. Po smrti císaře Diokleciána roku 316 život v paláci pokračoval, neboť poskytoval útočiště vyhnaným členům císařské rodiny. Klíčovou událostí byl pád Salony do rukou slovanských kmenů, kdy vyhnané obyvatelstvo našlo útočiště uvnitř hradeb paláce. Byl to začátek nového urbánního života a vznik nového města Splitu. V období středověku mezi XII. a XIV. stoletím dochází k novému architektonickému rozvoji, kdy pozůstatky římských staveb a větší část volného prostoru ulic a podloubí vystřídaly středověké kamenné domy. Císařovo mauzoleum bylo přestavěno na křesťanskou katedrálu a začala výstavba románské zvonice svatého Duje.

Hrdí Splitané o svém městě nejčastěji říkají, že je “nejhezčí na světě a v okolí”, a v souladu s tím nabízí jedno z nejslunečnějších měst Evropy nezapomenutelnou řadu

PHOTO: DAMIR FABJANIC

obrazů, v nichž se pozůstatky antického paláce mísí se stavbami z pozdějších období, středomořskou a subtropickou vegetací palem a agáví.

Věčně mladý Split, město s živým středomořským temperamentem, žije v létě ještě bouřlivěji ve směsici národů a jazyků četných cestovatelů, kteří projíždějí nebo se zdržují v tomto největším letišti a přístavu na východním pobřeží Jadrana. Těm, kteří se zde zdrží, nabídne Split svou dlouhou promenádu kolem moře, která začíná na západě v lesoparku Marjan, pokračuje přes zelený poloostrov Sustipan a prochází kolem nábřeží Rivy, lemovaného antickými hradbami paláce a řadou café barů až k Bačvice – přírodní písčité pláži v srdci města. Ve dne je to oblíbené místo pro hru picigin, chorvatský národní sport, a v noci oblíbené shromaždiště mladých.

Pro ty, kteří touží po kultuře, jsou zde místa uvnitř paláce – pozůstatky jeho hradeb a vchodů, zvonice Svatého Duje, Peristil nebo muzeum ukryté v jeho sklepeních. Kromě paláce, katedrály, splitských ulic a náměstí, muzeí a galerií stojí za to navštívit nedaleko od Splitu také pozůstatky antického města Salona, středověkou pevnost Klis, která chránila město před dobyvateli ze severu, nebo nasednout na trajekt, který vás odveze na některý z ostrovů střední Dalmácie.

Ve městě se nabízí ubytování ve 22 hotelech, z nichž Atrium a Le Meridien Lav mají pět hvězdiček, v jednom kampu, četných pokojích, apartmánech a domech soukromých pronajímatelů, zatímco jachtaři mohou kotviště nalézt v šesti marinách a malých přístavech.

Město na úpatí Marjanu je vzdálené tři a půl až čtyři hodiny jízdy po dálnici od Záhřebu. Do Splitu se lze dostat také příbřežními lodními linkami z Rijeky nebo Dubrovníku, ze všech ostrovů ale i ze sousední Itálie, jejíž města jsou výborně spojena rychlými i trajektovými linkami se Splitem. Letiště Split spojuje město několikrát denně se Záhřebem a též s evropskými metropolemi. Ze Splitu lze na sever země a dále do Evropy cestovat také vlakem, na který je možné naložit i automobil.

Turistické sdružení Splitsko-dalmatské župy

www.dalmacija.hr

Turistické sdružení města Splitu

www.visitsplit.hr

Město Split

www.split.hr

■ Kontakty

Kroatische Zentrale für Tourismus

Rumfordstr. 7, 80469 MÜNCHEN, DEUTSCHLAND
tel: +49 89 22 33 44
fax: +49 89 22 33 77

e-mail: kroatien-tourismus@t-online.de

Kroatische Zentrale für Tourismus

Hochstr., 43, 60311 FRANKFURT, DEUTSCHLAND
tel: +49 69 238 5350
fax: +49 69 2385 3520

e-mail: info@visitkroatien.de

Ente Nazionale Croato per il Turismo

Piazzetta Pattari 1/3, 20122 MILANO, ITALIA
tel: +39 02 86 45 44 97
fax: +39 02 86 45 45 74

e-mail: info@enteturismocroato.it

Ente Nazionale Croato per il Turismo

Via Dell'Oca 48, 00186 ROMA, ITALIA
tel: +39 06 32 11 0396
fax: +39 06 32 11 1462

e-mail: officeroma@enteturismocroato.it

Chorvatské turistické sdružení

Krakovská 25, 110 00 PRAHA 1, ČESKÁ REPUBLIKA
tel: +420 2 2221 1812
fax: +420 2 2221 0793

e-mail: info@htz.cz; infohtz@iol.cz

Office National Croate de Tourisme

48, Avenue Victor Hugo, 75116 PARIS, FRANCE
tel: +33 1 45 00 99 55
fax: +33 1 45 00 99 56

e-mail: infos.croatie@wanadoo.fr

Office National Croate du Tourisme

Vieille Halle aux Bles 38, 1000 BRUXELLES, BELGIUM
tel: +32 255 018 88
fax: +32 251 381 60

e-mail: info-croatia@scarlet.be

Oficina de Turismo de Croacia

Calle Claudio Coello 22, esc. B, 1ºC,
28001 MADRID, ESPAÑA
tel.: +34 91 781 5514
fax.: +34 91 431 8443

e-mail: info@visitacroacia.es

Horvát Idegenforgalmi Közösség

Magyar u. 36, 1053 BUDAPEST, MAGYARORSZÁG
tel/fax: +36 1 266 65 05; +36 1 266 65 33

e-mail: info@htz.hu

Kroatische Zentrale für Tourismus

Am Hof 13, 1010 WIEN, ÖSTERREICH
tel: +43 1 585 38 84
fax: +43 1 585 38 84 20

e-mail: office@kroatien.at

Chorvátske turistické združenie

Trenčianska 5, 821 09 BRATISLAVA, SLOVAKIA
tel: +421 2 55 562 054
fax: +421 2 55 422 619

e-mail: infohtz@chello.sk

Croatian National Tourist Office

350 Fifth Avenue, Suite 4003, NEW YORK 10118, U.S.A.
tel: +1 212 279 8672
fax: +1 212 279 8683

e-mail: cntony@earthlink.net

Croatian National Tourist Office

2 Lanchesters, 162-164 Fulham Palace Road
LONDON W6 9ER, UNITED KINGDOM
tel: +44 208 563 79 79
fax: +44 208 563 26 16

e-mail: info@croatia-london.co.uk

Narodowy Ośrodek Informacji Turystycznej

Republiki Chorwacji
IPC Business Center, ul. Koszykowa 54,
00-675 WARSZAWA, POLSKA
tel: +48 22 828 51 93
fax: +48 22 828 51 90

e-mail: info@chorwacja.home.pl

Kroatiska Turistbyrån

Kungsgatan 24, 11135 STOCKHOLM, SVERIGE
tel: +46 853 482 080
fax: +46 820 24 60

e-mail: croinfo@telia.com

Kroatisch Nationaal Bureau Voor Toerisme

Nijenburg 2F, 1081 GG AMSTERDAM, NETHERLANDS
tel: +31 20 661 64 22
fax: +31 20 661 64 27

e-mail: kroatie-info@planet.nl

Хорватское туристическое сообщество

Краснопресненская наб. 12, подъезд 6, офис 1502 123610
МОСКВА, РОССИЯ

ТЕЛ: +7 495 258 15 07

ФАКС: +7 495 258 15 08

e-mail: htz@wtt.ru

Hrvaška turistična skupnost

Gospodstvska 2, 1000 LJUBLJANA, SLOVENIJA
tel: +386 1 23 07 400
fax: +386 1 230 74 04

e-mail: hrinfo@siol.net

Kroatische Zentrale für Tourismus

Badenerstrasse 332, 8004 ZÜRICH, SWITZERLAND
tel: +41 43 336 20 30
fax: +41 43 336 20 39

e-mail: info@kroatien-tourismus.ch

Croatian National Tourist Bord Japan

Ark Hills Executive Tower N613
Akasaka 1-14-5, Minato-ku
Tokyo 107-0052

tel: 0081 03 6234 0711

fax: 0081 03 6234 0712

e-mail: info@visitcroatia.jp

Vydává: Chorvatské turistické sdružení
www.croatia.hr